

LOV OG EVANGELIUM

Oppbyggelig blad gitt ut av Norsk Luth. Lekmannsmisjon

Nr. 3

Mars 1974

10. årgang

I verda, men ikkje av verda

Har de døydt med Kristus og såleis vorte frigjorde frå barnelærdomen åt verdi, kvi gjev dei dykk då, som om de skulle leva i verda, *Sklike bod:* Du skal ikkje taka, ikkje smaka, ikkje røra. Koll. 2, 20-21. Les også vers 22 og 23.

Er ikkje me truande i verda? Er me ikkje kvar dag vitne til at verda og synda si makt vil råda? Skulle me bli skild frå alt dette omkring oss og inne i oss, laut me gå ut av verda, seier 1. Kor. 5, 10. Så i den forstand er me framleis i verda.

Likevel seier Ordet oss her, og mange andre ord med, at me har døydt med Kristus, og er frigjorde frå barnelærdomen åt verda. Me var trælbundne under den (Gal. 4, 3), og vers 9 seier at den er veik og fatig. Kva slags lerdom var dette?

Jau, det var lova. Henne var me bundne under, og det er kvar og ein framleis som ikkje er frelst, og har sett Kristus som enden på lova. Barnelærdomen i dette høve er ikkje det me høyrdé og lærde om Jesus då me var barn, men det er det innbilte og falske håp verda har om å bli frelst ved gjerningar — bod og forbod.

Har du, min ven, sett at dette bodet er avlyst som maktlaust og gagnlaust til frelse, det er avlyst i Kristus (Hebr. 7, 18). Og eit betre håp blei innført så me kan nerma oss Gud (Hebr. 7, 19). Det var umogeleg elles.

Orda i Koll. 2, 20-23 gir ikkje høve til å tenkja: Nå kan eg berre synda, for eg er

jo død i Kristus og lever i nåden likevel. Det er vel heller ei formaning om ikkje på ny å bli fanga inn under trældomen og tenkja: Ved å halda meg frå visse ting, eller ved å gjera det som lova påbyd, så skal eg oppnå ei større rettferd og bli ein betre kristen. Men dette er å setja Kristi retferd, den som gis ufortent til alle som trur, til side, og det kan bli eit fall ut av nåden i Kristus.

Alt det me treng her i verda er oss gitt, seier Guds ord (1. or. 3, 21-23). Heri er også medrekna dei som forkynnte Ordet, også dei som forkynner oss Ordet. *Men de tilhører Kristus.* Guds ord formaner oss til å ikkje elska verda og dei ting som høyrer verda til (1. Johs. 2, 15). Overfor dette ordet tenkjer nok mange på sine eigne hjartesynder, og dreg den slutning at eg kan visst ikkje elska Gud i det heile, eg som er slik. Nei, kjøtet kan ikkje, og kjem aldri til å kunna, elska Gud (Sjå Rom. 8, 7). Men til tross for denne sanninga, så er det ei slik stor sanning at når synda og din kjærleik til verda blir deg ein torn som piner og plagar deg kvar dag, så viser det at det nye livet i deg elskar Jesus. Vår gamle natur vil jo alltid bli verdsleg.

I Jesu øvsteprestlege bøn i Johs. 17 ser me korleis Jesus ser på barna sine: Av verda er dei ikkje, som eg ikkje er av verda. Og i sin avskjedstale i Johs. 15 talar Jesus eit ord til trøst for sine: Var de av verda, så ville verda elska sitt eige. Men fordi de ikkje er av verda, men eg har valt dykk ut or ver-

da, difor hatar verda dykk. Så dette at du merkar at du ikkje høyrer heime mellom dei som høyrer verda til, og at dei ikkje toler deg og hatar deg, det er i grunnen eit merke på at du høyrer Jesus til og elskar han.

Mitt rike er ikkje av verda, seier Jesus, derfor skal heller ikkje me skikka oss like med verda (Rom. 12, 2).

Skillet millom Guds barn og verda sine barn burde bli større enn det ofte er. Der er mange ting i verda som eit Guds barn burde forsaka og lukka auga og hjarta til for. Ikkje for å vinna noko for Gud eller hjå Gud, du eig jo alt det Jesus er og har ved trua på han. Ikkje heller for å vera lys og salt i verda, som det ofte blir sagt i ei lovisk meinings, for Jesus vil bruke deg som STAKE for det eine sanne lys : JESUS, VERDA SITT LYS. Det er årsaka til at Jesus seier i Matt. 5 : De er verda sitt lys.

Du og eg er i verda, og me kan med fritt samvit brukta det som verda har og gir, utan å vera av verda. Synda og verda si ånd og vesen sjølvsgjort unnateke. Alt har eg lov til, men ikkje alt gagnar, seier apostelen. Men i mange høve må me ta hensyn til våre veike brør og systre, så me ikkje blir til anstøyt og hindring for andre si tru. Her kjem nok orda ta ikkje, smak ikkje, rør ikkje inn. Her må

nok kristne normer for livsførsel vera avgjerande. Ein kristen livsførsel som seier nei til tida si ånd og verda sin mat (åndsmat) i fjernsyn, radio, litteratur og mykje anna, nei til verda sitt begjær og pengejag, og er fornøygd og takknemleg til Gud for det me har, ville vera eit vitnemål for verda om han som er vår Frelsar og Herre.

Skal heller ikkje unnlata å nemna det morsalske fråfallet og forfallet. Slike ting sørmer det seg ikkje ein gong å tala om, seier Guds ord.

Moralen byggjer ein ikkje opp ved bod og forbod, der respekten for Gud og hans bod er borte. Men for menneske med tru på Gud og respekt for Gud og hans ord, kan lova nå langt, det vitnar menn som Paulus, Nikodemus og andre Bibelens menn om. Men skal det føra fram, må det nytt liv til, og me må koma inn under ei ny livslov. Det kan åleine Jesus gi oss, når me finn nåde og tilgivelse hjå han, får fred med Gud og eit nytt liv i han, og kjem inn under livets Ånds-lov. Der blir me ein ny skapning, får ei ny Ånd og eit nytt sinn som ikkje høyrer denne verda til, og det blir eit nytt liv og ein ny vandring her i verda.

Josef J. Nilsen.

Hva er kristendom ?

Av Øyvind Andersen

I dag skal vi ta opp spørsmålet : Hva er helliggjørelse? Slik som vi sa i vår forrige leksjon. Med helliggjørelse tenker vi ofte på Guds verk med en kristen etter omvendelsen. Men for nå å være nøyaktig må vi nevne at det er brukt på to måter i Bibelen. Helligelse eller helliggjørelse, det er egentlig det samme ord i grunnteksten, brukes for det første

om hele frelsen. Ordet hellig eller helliggjøre er brukt om alt det som skal til, fra det å bli en kristen, innbefattet å leve som en kristen, med alt det som Gud skal bruke et menneske til, like inn til det å nå målet i det fullkomne Guds rike. Slik er det f. e. brukt i Hebr. 2, 11, hvor det står at både den som helliggjør og de som helliggjøres er alle av

Bladet Lov og Evangelium

Bladet blir sendt gratis til alle som sender eksp. namn og adr. Blir halde opp med friviljuge gaver

Red. Amund Lid, tlf. 75, Norheimsund og post 5600 Norheimsund

Eksp.: M. Skumsnes, Horneland, Stord
Postgiro : 42887, Stord

Utgjevarposstad : 5400 Stord
Noskk uthersk Lekmannsmisjon :

Formann : Olav A. Dahl,
boks 95, 5401 Stord. Tlf. (054)10 482

Kass. Sverre Bøhn, Norheimsund
postgiro nr. 66213

Bankgiro : Vikøy Sparebank
Norheimsund 3530.07.09492

Hva er altså da helliggjørelse? Når vi tenker på Guds gjerning i en kristen etter omvendelsen. Mange vil umiddelbart svare: Det må vel være at Gud gjør oss hellige. Det sto jo også det i det ordet jeg siterer fra 1. Tessal. 5: Han selv, fredens Gud, hellige eder helt igjennem.

I midlertid er ikke det svaret helt korrekt. Det kan være riktig, jeg vil si det, det kan være riktig etter Guds ord, men faktum er at det kan også bli meget galt. Derfor må vi se litt nærmere på dette spørsmålet, eller mer nøyne: Hva er helliggjørelse? Og da vil jeg ta utgangspunkt i det siste kap. vi finner i Bibelen: Johs. Åpenb. 22, 11. La den som gjør urett, fremdeles gjøre urett, og den urene fremdeles bli uren, og den rettferdige, fremdeles gjøre rettferdighet, og den *hellige*, fremdeles bli helligjort. Her hører vi at det som et menneske er, det kommer det til å bli. Den som er ond, blir ond, den som er uren, blir uren, den som er rettferdig, han kommer til å bli helligjort. Sannheten etter Guds ord er nettopp: Intet menneske kan bli helligjort, uten den som først er blitt hellig. Det overser mange når de tar opp dette spørsmålet om hva helliggjørelse er. Det kan bare svarer på for dem som først er blitt hellige.

Men hvordan skjer da det, hvordan blir et menneske hellig? Der svarer Guds ord ganske enkelt. Jeg siterer uten å gå nærmere inn på det, for det går så tydelig frem av det som vi har talt om i tidligere leksjoner. Jesus sier i sin yppersteprestlige bønn: Jeg helliger meg for dem, forat også de skal være helliget i sannhet. Altså vi skal bli hellige fordi han har helliget seg for oss, og om dette er det det står i Hebr. 10, 10-14: Ved denne vilje er vi helliget ved ofringen av Jesu Kristi legeme, en gang for alle, for meg et offer, har han for alltid gjort dem fullkomne som blir helliget. Du hører her at vi blir hellige ved Jesu Kristi stedfortredergjerning, Jesus har gått i vårt sted, han har helliget seg for oss, han har tatt bort våre synder, han

en. Der kunne vi godt si med vår daglige tale: Både den som frelser og de som frelles er alle av en. Men det er ikke den måten vi helst tenker på det, når vi snakker om helliggjørelse på den måten som vi gjør her. Ordet helliggjørelse brukes også om det som skjer i en kristen etter at han er blitt omvendt til Gud. Og sånn har vi det f.e. i 1. Tessal. 5: Han selv, fredens Gud, hellige eder helt igjen nem, og gi at eders ånd og sjel og legeme må bevares fullkomne og ulastelige ved vår Herre Jesu Kristi komme. Der er det sagt til troende mennesker, og der er det nok først og fremst sagt om det som Gud skal virke og utrette i dem, etter at de er blitt kristne.

La oss nå, før vi går videre, samle vårt sinn og våre tanker i bønn. - Herre, når vi nå skal snakke om dette med helliggjørelse og ditt verk i en kristen etter omvendelse, så ber jeg om at vi må få oppleve det. Det som er om å gjøre for oss, er at du Herre kan få gjøre disse dine gjerninger i oss, i meg som taler og i dem som hører, og dette ber vi deg om i ditt eget navn. Amen.

har oppfylt loven og gjort hele Guds vilje, forat vi skal bli helliget ved det som han har gjort *en* gang for alle og med *ett* offer. Det betyr at vi blir hellige ved omvendelse og tro, akkurat slik som vi har talt om det i de foregående leksjonene. I vår forrige leksjon snakket vi om å få del i guddommelig natur, ikke sant, og vi pekte på at den som hører ordet om Jesus, slik at hans hjerte blir rettet på Jesus, han får Guds liv inn i sitt hjerte.

Hellig betyr egentlig å være i samfunn med Gud, når det er brukt om menneske. Om ting, brukes det om å være innviet til Guds bruk. Når det brukes om Skriften, betyr det å være inspirert av Guds Hellige Ånd. Når det brukes om mennesker, betyr det altså å være i samfunn med Gud og gjennom det å være til Guds disposisjon og tjeneste. Hellig, det å komme i samfunn med Gud, det er jeg for at jeg har hørt om Jesus og tatt imot ham, ved omvendelse og tro er jeg blitt et hellig menneske. Det er den eneste måten at et menneske kan bli hellig på. Den som gjennom omvendelse og tro er blitt hellig, han helliggjøres.

En kunne da si at helliggjørelsen er veksten av det nye sinn, som fødes i oss ved troen på Jesus. Helliggjørelse er at det gamle menneske som bor i oss, stadig skal miste makt og innflytelse over oss, og at det nye sinn stadig skal vokse i oss og sette mer og mer preg på oss. Eller vi kunne si det med de ord: Helliggjørelse er at Jesus stadig skal få mer og mer makt og innflytelse over oss, at det skal bli mer og mer tydelig at Jesus bor ved troen i våre hjerter, at *Han* og ikke vårt selvliv, skal være det som bestemmer vårt liv og vår ferd. Vi har fått det så klart uttrykt av Jesus selv i hans tale om vintreet og grenene: *Bli i meg, så blir jeg i eder.* Likesom grenen ikke kan bære frukt av seg selv, men bare når den blir i vintreet, således heller ikke *I*, uten at *I* blir i meg. Den som blir i meg, og jeg i ham, han bærer meg en frukt, for uten meg kan *I* slett intet gjø-

re, sier Jesus. Vi blir i Ham, så blir han i oss. Der har vi jo helliggjørelsen i en sum.

Dette betyr at vi er kalt til å leve et helt nytt liv. Men for å forstå dette, må vi være klar over at der er to naturer i en kristen. Vi har vår gamle medfødte natur. Den er som den alltid har vært, den er ond og gudsfiensk, som vi skal set litt mer på siden. Men vi må være klar over, den har vi i oss også etter at vi er blitt en kristen. Så har vi fått et nytt sinn. Og det som karakteriserer det nye sinn som vi har fått, er at det både er *av* Gud og *som* Gud. Dette nye sinn, det setter sitt preg på den som har det, hvis dette nye sinn får lov å ráde. Og det er det vi er kalt til i vårt daglige liv, at dette nye sinn, og ikke vårt gamle medfødde menneske, skal ráde. I Gal. 5 kommer dette til uttrykk på en særskilt måte. Det står om de to naturer i en kristen: Kjødet, det vil si det gamle menneske, begjærer imot Ånden, og Ånden imot kjødet, disse står hverandre imot, så *I* ikke skal gjøre det *I* vil. Altså underforstått, meningen er at vi skal gjøre det som Jesus vil, de er kalt til å leve til hans ære. Vi er ikke kalt til urenhet, sier Guds ord, men til helliggjørelse, vi er ikke kalt til å leve oss selv, men til å leve Ham. Og i 2. Kor. sies det at vi som lever, vi skal ikke leve for oss selv, men for Ham som er død og oppstanden for oss.

Hvordan skal jeg nå komme til å leve for Ham ?

Med dette kommer jeg inn på det mest aktuelle spørsmål for hver ærlig kristen. Det er så meget ondt i meg, hvordan skal jeg få seier over meg selv, hvordan skal jeg få seier over min synd, hvordan skal jeg komme til å leve til Guds ære? Ja, det er viktige spørsmål, og nå skal vi da se litt på hva Guds ord sier om dem.

Først må vi da si et par ord om hvordan det ikke går til, å få seier over synd. Men nå skal du merke deg, nå vil jeg ikke tale om uærlige mennesker, jeg vil ikke nå tale om slike som bekjenner seg som kristne utenpå

å være det, heller ikke vil jeg tale om kristne som glir inn i en uærlig kamp mot synden, for det fører jo bare bort fra Jesus, og det sier seg selv at en uærlig kamp er ingen kamp, det kan ikke føre til noe slags resultat. Om en f. eks. vil kjempe mot syndens følger, men ikke mot syndens lyst, så er det en uærlig kamp. Det nytter ikke.

Heller ikke om en vil kjempe mot alle synder, untagen den som en særskilt ligger under for, eller er særskilt glad i. Det nytter heller ikke. Det er som om man skulle forsvare en festning med hull i muren, og ingen står vakt der hvor hullet er. Da går jo fienden inn der, og tar festningen innenifra. Det å kjempe mot syndens følger, men ikke mot syndens list, eller å kjempe mot alle mulige synder untagen den man er glad i, det vil jeg karakterisere som uærlig kamp, og jeg sier med en gang at det fører en kristen bort fra Jesus. Det er ikke mer å si om det.

Helt annerledes er det med dem som kjemper ærlig, og alikevel synes der er umulig å få seier over seg selv og over sin synd. Der er det to viktige kjensgjerninger vi må peke på først. Det ene er at du kommer aldri til å bli kvitt det onde i deg, så lenge du er her i verden. Jeg husker hvordan jeg i mine unge dager ba Jesus, kan du ikke ta fra meg dette. Jeg kjente min treghet og ulyst til Gud, treghet til bønn, og ulyst til slike ting som jeg visste var imot Gud, og så ba jeg: Herre kan du ikke ta det fra meg, kan du ikke la meg bli kvitt det. Og jeg fikk det svar fra Herren, at det kunne han nok, men da måtte han ta meg bort fra legemet og hjem til seg. Den dagen vi er borte fra degemet og hjemme hos Herren, skal vi bli kvitt det. Men så lenge jeg var her i verden, så ville jeg ikke bli kvitt det onde i meg. Det ble klart for meg ut fra Guds ord.

Videre, det onde i oss kan heller ikke bli godt. Du skjønner mange ber på den måten, de ber Gud om å helliggjøre det gamle menneske i seg. De skjønner ikke selv at det

er det de holder på med, men i virkeligheten ber de Gud om å gjøre det onde godt, og uten å skjonne det at Gud skal helliggjøre det gamle menneske. Men du forstår, den kampen er på forhånd dømt til å mislykkes.

Det onde i oss kan ikke bli godt, og du hører det når jeg sier det på denne måten: Egoisme kan da ikke bli ikjærlighet, hovmot kan da ikke bli ydmykhet, urenhet kan da ikke bli renhet, og slik kunne jeg holde på. Her vil jeg få henvise deg til et Guds ord, som er sagt om og til frigjorte kristne. Du finner det i Rom. 8, og der står det slik i vers 7: Kjødets, det vil si det gamle menneskes, attrå er fiendskap mot Gud. Det er ikke Guds lov lydig, men så fortsetter det: *Kan heller ikke være det.* Altså skjønner du, helliggjørelsen er ikke at det onde i oss skal bli godt, men det skjer på en helt annen måte. Og det skal vi da få ta serskilt opp i vår neste leksjon, om Gud vil.

Avskrift fra lydbånd over bibelkurs i Norea Radio.

I bønnens skole

I forkynnelsen sies det ofte at bønnen er de troendes åndedrett, og det er nok sant for dem som er virkelig troende, det vil si dem som er gjenfødt og har fått den Hellige Ånd. Men det finnes mange bedende mennesker som ikke er født av Gud, og når de hører slik forkynnelse blir det for dem en falsk trøst, da de tenker at jeg ber jo til Gud og trekker derav den slutning at jeg lever med Gud.

Guds ord viser jo eksempler på bedende mennesker, der Gud sier at om de ber meget så hører jeg ikke. Fariseerens bønn i templet fikk også god attest, men han gikk likevel urettferdig hjem til sitt hus.

I min første tid ba jeg av og til en gammel mann om å begynne møte, og når han ba til Gud var det som han talte til en mann ved siden av seg, og vi ble alltid velsignet av hans bønn. Men en dag kom han til meg i stor

tvil og anfektelse, og trodde at Gud ikke kunne høre hans bønn slik som han bad. Årsaken var at han hadde vært på et husmøte, der en pinsevenn ba med stor kraft og ordflom, og så tenkte han at slik måtte bønnen være om Gud skulle høre den. Jeg hadde ikke hørt dette, men fikk en innskytelse som mannen ble trøstet ved: Gå til Bibelen og se hvorledes Bibelens menn ba. Dette råd har siden vært meg til stor hjelp, og jeg vil gi det videre til alle som er i tvil og anfektelse på grunn av sine bønner.

Enklere bønner enn i Bibelen finnes ikke. Eli bad Gud om å åpne drengens øyne så han kunne se. Det er vel få av oss som våger å be så enkelt. Men Bibelen advarer mot lange bønner med stor ordflom, som enkelte kaljer å be i Ånden.

Første gang jeg salvet og bad for en syk, da syntest jeg det var så forretningmessig og tørt at det var vanskelig å tro at noe kunne skje, men den syke ble frisk. Legg merke til Jesus når han ba, da ba han om at Faderen måtte bli herliggjort. Fader, herliggjør ditt navn (Johs. 12, 28). I det lys bør vi prøve våre bønner, og spørre oss selv: Hvorfor ber du? Er det for å oppnå noe til egen fordel? Jeg er redd for at en stor del av våre bønner har dette motiv, selv for en sann kristen. Mange ber om å få oppleve det ene og det andre, og ser ikke faren. Det viser seg jo at dess flere opplevelser vi får, jo større er faren til å bygge på sine opplevelser i stedet for på Jesus. Andre ber for å få fordel av det. Jeg var en gang på drivgarnsfiske sammen med en troende skipper, og en gang ba han om at i natt måtte vi få sild. Og hans bønn ble hørt, for vi fikk så mye sild at hele lenken på 40 garn med alt tilbehør gikk til bunns, og vi mistet alt. Jeg undres om ikke motivet for denne bønn var å få fordel av det. Har ikke også vi mange ganger vært utsatt for det samme når vi ber?

En annen bønn er at vi ber om å bli fri våre prøvelser, og mange er vel de som har bedt

om det. Vi forstår ikke at det er nettopp gjennom prøvelsen at Gud best kan herliggjøre sitt navn.

Her vil jeg våge å ta med et personlig vidnesbyrd. I mange år har jeg nå vært avskåret fra å komme til møter og reise på besøk, slik som det i lang tid har vært min lyst, på grunn av min kones sykdom. Og det er ikke lett å bli forhindret fra å reise, men dette førte til at jeg begynte å skrive. Og nå forstår jeg at jeg kan forherlige Guds navn bedre ved å være avstengt enn ved å være fri, for jeg har aldri hatt så mange tilhørere som nå. Og jeg har fått mange prov på at det blei til velsignelse for noen som levde i prøvelser.

Tenk over om du ikke kan forherlige Gud mere i dine prøvelser, enn om du ble fri fra dem. Jeg er nå en gammel mann, og har gjennom livet møtt mange prøvelser, men når jeg nå ser tilbake på livet er det merkelig å legge merke til at prøvelsene har alltid ført det med seg at jeg kom nærmere Jesus. Og da burde vi takke for prøvelsene, og ikke be om å bli spart for dem.

Men hvem kan si seg fri, vi har vel alle forsøkt å be oss fri fra dem. Men han svarer ikke alltid på en slik bønn.

Til slutt må jeg få ta en ting med. Mange av dere som leser dette, er personer som Gud bruker til å vitne om Jesus og begynne eller avslutte et møte. Derved gir Gud deg en anledning til å forherlige Guds navn, både ved vidnesbyrd og bønn. Men tror du det kan lykkes, når du er så lav i stemmen at formoningen ikke kan høre hva du sier? Det kan være en uvane du har lagt deg til, eller helst en falsk beskjedenhet. Men du skal vite at du forherriger ikke Jesus på den måten, helst det motsatte. Ha alltid det i tanken når du trer frem, å tale så høyt at folket hører deg, selv dem som hører lite. Skal Jesu navn bli forherliget, da må folket få høre det budskapet du forkynner eller vidner.

Ta ikke denne formaningen ille opp. Jeg

vet nok at for mange er det liten frimodighet som gjør stemmen lav.

Ole Rolfsnes.

Josefs ermkjoler I.

Men Israel helt Josef kjærast av alle sønene sine —, og han hadde gjort ein sid ermekjole åt han, står det i 1. Mosebok 37, 3.

Ved å lesa om huslyden åt Jakob, så kan vi forstå at han fekk Josef kjær. Alle dei andre sønene var vonde. Simon og Levi var mordarar, Ruben hadde sin vonde gjerning, og dei åtte andre delte lag og arbeid med dei, utan at det ser ut for at nokon av dei kom på betre tankar.

Dette med Josef hende etter at Jakob hadde møtt Gud og fekk namnet Israel, etter at han fekk gjort opp si synd mot Esau, og kom inn i landet — løftets land. Det landet Gud hadde lova Abraham og Isak og Jakob. Minnestenen var reist og salva med olje, så alt låg vel til rette for at heile huslyden kunne ha det godt.

Men akk, — istaden blei det synd og sorg og tårer. Dette fører tanken inn på det ordet vår himmelske far seier: Høyr, de himlar og lyd etter du jord, for Herren talar! Barn har eg ala og fostra, men dei har falle frå meg. Usaelt det syndige folket, — ein flokk av illgjerningsmenn og rangsnudde barn (Esa. 1, 2—4). Slik måtte vel Jakob også sjå på sine ti søner, og då var det ikkje så rart om han fekk Josef kjær. Han var ein som akta og lydde sin far, og var ein som Jakob kunne lita på.

Josef var eit fint fyrebilete på han som skulle koma, Jesus, vår broder.

Kva tyder så den ermekjolen Jakob gav Josef? Den står for æra, verdigheit og reinleik, ein som hadde krav på vyrnad og æra. Den står som eit fyrebilete på Guds frelse i Jesus Kristus, den som sangaren syng om:

«Som hver en synder smykkes med, når Gud ham Sønnens blod tilregner. En drakt så yndig og så prud den skjuler syndene for Gud.» Ufatteleg? Ja, men dog sant.

Difor blei brørne til Josef så vonde både på han og ermekjolen. Vi ser litt av det same i Luk. 15 når den bortkomne sonen kjem heim og får ny kledning, det lika ikkje den heimeverande eldre bror. Draumane, synene og vitnemålet til Josef blei ikkje tolta av brørne, og på same måten er det med den vonde og åndeleg døde verda også i dag. Her kjem han eller ho som vil vera betre enn alle andre. Legg merke til korleis hatet vaks frå år til år

Var det synda deira som dømde dei mest eller ermekjolen? Om dei fekk kjolen av Josef, så blei så visst ikkje synda deira mindre, og ho blei verande der ho var.

Då sa Jakob: Josef, kjære deg, gå og sjå korleis det står til med brørne dine. Og Josef svara ja, då faren ba han gå og sjå til brørne som var så langt borte. Josef visste nok at han var ikkje så velsedd blant dei, men gjekk likevel. Var det lyndad mot far, eller kjærleik til brørne, som dreiv han til å gå?

Her vil vi nemna Jesus, som Josef var eit førebilete på, han som elskar oss kor syndige og langt borte me var. Då Faderen spurde: Vil du gå, Jesus? Då svara han ja, for han var lydig inn til døden og elskar den fortapte syndaren meir enn seg sjølv. Han visste nok at det venta han krubba, kross og død, men likevel måtte han sjå om brørne sine som var så langt borte.

Kva svarar du og eg når Far ber oss om å gå? Det gjeld om å sjå til våre brør som har trekt seg så langt bort frå Gud, på synda, vantrua og døden sine vegar.

Mange av oss svarar omlag slik: Nei, eg duger ikkje, eg kan ikkje tala eller overtyda, eg er ikkje velkommen, dei vil ikkje høyra og ikkje ta imot osv. Og til slutt endar det med at eg vil ikkje.

Ungdom, og eldre med, som har fått frelse og ermekjolen på av Gud, står du ennå der

og ventar på at du skal kjenna deg dugleg, skunda deg, det hastar, tida heretter er kort !

Ermekjolen blei teken frå Josef, men det står at Herren var med han. Å, for ei trøyst ! Josef trudde nok ikkje det sjølv, men han fekk erfara det sidan. Det såg nok ofte ut som om alt håp var ute, alt var misslukka og ende. Men Josef visste ikkje at Herren hadde ferdig ein ny og finare kjole for han. Job seier det slik : Han har stengt vegen min — over mine stigar legg han myrker. Mi æra har han drege av meg og teke kruna frå mitt hovud. Han bryt meg ned på alle kantar, så eg går til grunns, han rykkjer opp mi von som treet —, og som ein fiende held han meg. (Job. 19, 8).

Fra Martin Luther :

Ektestandens viktighet

Herren er min hyrde og andre småstykker

Ektestanden er den eldste stand eller institusjon i verden. Den er innstiftet av Gud selv, og han lar daglig små barn komme til verden. Det er derfor en ansvarsfull oppgave for oss mennesker å bli far og mor til fornuftige skapninger, og å oppdra barna våre etter Guds lov så de en gang også kan være skikket til å fremme Guds store verk. Det finnes heller ikke noe skjønnere syn på jorden enn å se en far og mor omgitt av en barneflokk, som alle holder seg til det gode, og i hvem foreldrene kan se Guds gode sed spire. Slike barns framtid vil bli vidunderlig. De vandrer på livsvegen. De er levende steiner i Guds virkelige kirke : Den troende menneskehett ! Ektestanden skal derfor ikke være forbudt noen som er skikket til å inntre i den; men stå enhver fri og åpen og ikke fordømmes som syndig og uren. Den skjønneste oppgave mennesket har er å avle barn i tukt og ære, og oppdra dem til alt godt.

Slik kjende vel også Josef det. Alle draumar og kallet han hadde fått var lagt i grus. Men hjå Gud sto alt fast, og står alltid fast, hjå han som seier at eg skal så visst ikkje sleppe deg eller forlata deg, vær trygg Josef, du er i mi hand, lat ikke hjarta ditt uroast og ikkje reddast, tru på Gud og tru på meg !

Ja, endå der i vår djupaste naud og der me kjänner oss mest forletne, står det skrive : Sjå, eg er med dykk alle dagar, så lenge verda står, eg som har fått all makt på jorda og i himmelen. Til evig tid, Herre, står ditt ord fast i himmelen. (Salme 119, 89). «Jesus hvert ord har beseglet dengang hans hjerte brast.»

Odd Dyrøy

I vår tid finnes imidlertid tusenvis av unge piker, som slett ikke er skikket til å inngå ekteskap og utøve morskapets hellige kall. De er lettferdige og sanselige, tomme og innholdslese, innbilske og forfengelige. De har gjerne noen «hobbyer» fordi det er moderne å ha en hobby eller flere. Deres livsinteresser kan lettvint oppsummeres slik : *Dans, kino, flørt, flotte klær, smykker* og tomhjernete flåsete kavalerer, som har det «i beina», hvilket vil si at de danser godt.

Spørsmålet er om disse lettferdige unge kvinner er fysisk og psykisk skikket til å inngå et ekteskap og støtte familie. Kanskje deres mødre også var slik : De røkte og drakk og «festet», som man bruker å si, når man skal sette et penere navn på rangel og turing. De var kanskje også sanselige og usedelige og forvekslet begrepene akkurat slik som deres døtre gjør i dag, når de kaller kåt løssloppenhet for frihet. Slike unge piker er mere eller mindre degenererte og åndelig defekte. Ofte

bærer de spiren til sinnsyke i seg eller epilepsi eller andre uhyggelige onder. Avkommel fra slike mødre er så å si predestinert. Deres livsskjebne blir tragisk, og de gjør også andre mennesker ulykkelige. De forgifter samfunnslagemet. De forpester sine omgivelser !

De interesser slike barn praktisk talt arver og får i vuggegave er de samme som deres mødre : De trives ikke uten selskaper og «fester». De nedbryter kroppen sin på alle tenkelige måter og døyver sjelen. En fysisk og psykisk undersøkelse av slike unge kvinner burde være et alment samfunnsskrav. La oss få en slik lov så fort som råd er. Her er det bruk for både medisineren og psykiatrikeren.

Søren Kierkegaard sa en gang : «Giftermålene inngåes på jorden, men ekteskapet innstiftes i himmelen.» Forstår man dette riktig så må en medgi at giftermålene i dag er i avgjort majoritet, mens virkelige ekteskap sjeldent inngåes. Årsaken til dette er at mannens og kvinnens forening i vår tid har fått et avgjort *materialistisk* preg, en utpreget verdslig basis. Folk sier : «Ja, det er bra nok å gifte seg, men hvordan skal vi ernære oss?» Spørsmålet er både berettiget og aktuelt, men man overser helt det åndelige grunnlag for ekteskapet : Den rene og fulle hengivelse til hverandre og troen på Gud ! Det økonomiske kaos i vår tid er visstnok den største hindring for ekteskapene og årsak til megen usedelighet.

Det stikker alikevel også noe annet bakom: Gjerrighet og mistillit til Guds godhet og trofasthet ! De vil gjerne være dovne fråtsere og svirebrødre og slpipe å arbeide. Derfor vil de bare gifte seg med rike kvinner. Den som vil inngå et ekteskap i *riktig* forstand, må ikke skamme seg over å være fattig. Og kvinnens på sin side må gifte seg med den hun elsker, så hun kan stå stolt og trofast ved ved sin manns side og være hans medhjelp i onde og gode dager, slik som det står skrevet i Guds egen lov !

Plikter for dem som vil gifte seg.

For enhver kristen er det først og fremst nødvendig at du begynner med å legge ditt viktige forehavende fram for Gud, og ber ham finne deg en from og god ektefelle. Vi ber jo Gud om å få beholde friske hender og føtter, men det er minst like nødvendig å få en god ektefelle. Du får ikke mange gode timer og dager, hvis du får en ond og ansvarslös ektefelle. Du vilde sikkert heller være lam på en hånd eller en fot enn å friste en slik skjebne ! Men begynner du helt på egen hånd uten bønner, og det skulle gå galt, — så har du selv skylden.

I vår tid er det blitt «moderne» å forlove seg og gifte seg uten å ta foreldrene med på råd, for ikke å snakke om noe så «umoderne», som å be om deres samtykke. Nå er det mange forhold som er slik, at foreldrene ikke har noen forutsetninger for å gi sine barn råd. — Men hvor forholdet er slik at en har gode og forstandige foreldre, fortjener vel disse at man spør dem? — Hvis et ekteskap på sett og vis blir ulykkelig, er det absolutt nødvendig å ha forstandige og erfarne foreldre å gå til for å bli hjulpet med råd og dåd.

Her har foreldrene også et stort ansvar : De må selv under Guds ledelse arbeide seg taktfull og varsomt inn i sine barns fortrolighet — slik at barna under hele oppveksten helt naturlig og gjerne går til sine foreldre med alle sine vanskeligheter og problemer. Foreldrene skal være sine barns eldre venner og kamerater. Et slikt godt kameratskap stiller store krav til begge parter, men det er en utsed som bærer en velsignet frukt !

Foreldrene må sjølsagt aldri tvinge sine barn inn i et ekteskap. Det er en langt større synd enn de fleste mennesker forestiller seg. Tvang har aldri utrettet noe godt her i verden, — allermest når det dreier seg om en så hellig ting som ekteskapet. Det kan koste både strid og kamp å få et ekteskap til å lykkes *selv om det inngåes i kjærlighet*. Hvor meget sikrere er ikke et tragisk utfall, når

ekteskapet inngåes mot barnas vilje?

Men framfor alt gjelder det at en ikke forhaster seg, når en inngår et ekteskap. Du kan lett ta feil av en heftig forelskelse og virkelig dyp og varig kjærlighet, når du er ung og urenfaren. Ta deg derfor god tid. Lær gjenstanden for din forelskelse godt å kjenne og husk, at av hastig kjærlighet fødes lett hastig hat! — Du bør først undersøke om den du ønsker å ekte er from, ærlig og trofast, omgjengelig og husholderisk. Dette er nødvendig å bruke tid på, for et menneske kan lett for en kortere tid forstille seg og narre sine medmennesker. Ser du mere på rikdom enn på gode personlige egenskaper, kan du lett gripe feil, — for rike koner blir gjerne de dårligste ektefeller og ødelegger både hus og gård. Det finnes sikkert mange menn, som med glede vilde gi dobbelt så meget som de fikk i medgift med sine koner, om de bare kunne bli dem kvitt igjen.

Ektefolkenes felles plikter.

Ektefolk skal elske ogære hverandre og være hverandre tro. Mannen må ikke ønske seg en bedre kone. Konen ikke en bedre mann. Når det er slik mellom ektefolkene, må det kalles et godt og fullkommen ekteskap. Det blir da en selvfølge at de hjelper hverandre i alle vanskeligheter og lidelser, og de gjør det med virkelig glede og lyst humør. Et riktig ekteskap består i ustanselige ytelsjer. De stiller ikke krav, men gir hverandre alt av kjærlighet. Det blir en livslelse for dem begge fordi de bærer hverandres byrder med glede. Tuktig og ærbart må også ekteskapet være, for der hvor bluferdighet anstendighet og måtehold går tapt, der oppstår snart ufred og motbydelighet, og det ender med, at ektefolkene blir lei av hverandre. Især må de arbeide flittig og uavlatelig på å oppdra sine barn i guds frykt og ære, og ikke motarbeide hverandre i dette, men hjelpes ad i fellesskap.

Mannens plikter.

I normale tider, når arbeide kan erholdes, skal mannen være den som arbeider og ernærer sin kone og sin familie. Det står i skriften: «I ditt ansikts sved skal du ete ditt brød.» Hermed menes ikke at alle skal være kroppsarbeidere, men at det ermannens oppgave og plikt å være forsørger og overhode i sitt hus. Men dette er ikke bestemt av Gud som en straff for mannen. Det er tvertom for at mannen kan løfte sitt hode og kjenne seg som herre i sitt hus. Det er fordi Gud, som skapte mennesket, også visste best hva som passet for de forskjellige kjønn. Vi ser dette best idag i kvinne-emansipasjonens tidsalder. For kvinninen er det ikke naturlig å være husets herre og forsørger.

«Den som gjør synd er syndens trell», heter det, og vi mennesker har i vår blindhet skapt et så karikaturaktig samfunn, at mannen langsomt, men sikkert er blitt fortrent fra ervervslivet. Kvinnen har trengt seg inn i ervervslivet, og man ser de unaturlige kvinnetyper som er blitt en naturlig konsekvens av dette misforhold. Man ser til og med gifte kvinner, — hvis menn sitter i gode avlønte stillinger, — albue seg skamløst fram og hindre unge menn i å skape seg en heim. I stat og kommune er det en overflod av godt forsørgede kvinner, og de tar aldri hensyn til andre enn seg selv og sin egen komfort. De har ingen forståelse eller medkjensle med de unge menn som går arbeidsløse og fortvilet omkring, og som før eller senere går fortapt for kvinnenes grådighets skyld.

Men hvor forholdene er naturlige og hvor mannen kan få arbeide, der skal han oppfylle sine forpliktelser som familiefar og ektemann slik som Gud har forordnet det. Han skal ikke gjøre med sin fortjeneste etter forgodtbefinnende. Han skal på alle måter være hennes gode kamerat og venn i enhver henseende og på alle vis. — En kone skal ikke bare være sin manns husholderske og tjenestepike, slik som mange menn dessverre later

til å tro. En mann skal ikke bruke sårende ord, men han skal med vennlighet tale sin kone tilrette og tilgi henne alt, når hun bare ber ham om det og angrer sin uforstandige adferd. Men skulde ddet være umulig å få henne til å innse og angre, og skulde hun være ond og trettekjær til alle tider, da må mannen be om Guds vegledning i dette, og ellers handle etter sin samvittighet.

Men da mannen er kvinnens hode, så har han også desto større plikt på seg til å være øm og god og kjærlig mot den som han har valgt til å være hans livsledsagerinne og medhjelp i livet.

Hustruens plikter

Hustruen må hengi seg til å lide og bære alt med tålmod, når hun blir fruktsommelig og kommer i barnsnød. Det verdslige fornuftmenneske som bare ser alt horisontalt, sier ofte : «Var det ikke meget bedre å være uten mann, så slapp jeg all denne lidelse !» - Men den kristne hustru sier : «Jeg vet jo godt at disse smerter kommer fra min kjære Gud. Han har pålagt meg dette og derfor vil jeg også gjerne lide det.» For Paulus skriver i 1. Tim. 2-15 : «Men kvinnnen skal bli salig ved barnefødsel.» — Det ligger en stor trøst i dette ord. Framleis skal kvinnens vilje væremannens underdanig, slik at hun intet begynner på eller gjør uten mannen. Hun skal ennvidere tiltale sin mann vennlig og kjærlig, og ikke med grove og smussige skjellsord — slik som onde kvinner gjør, som fører sverdet i munnen. De skal i sitt vesen likne vinranken : Likesom den lar seg bøye og lede, så skal også de la seg bøye og lede ved ord. Mot dette handler kvinnene, når de forakter sine menn, kives med dem og skjeller dem ut og alltid vil beholde det siste ord. Likeledes når de uten deres menns vitende og vilje gir noe ut, bærer unødig stas og pynt, trass i at pengene knapt strekker til det daglige behov; setter seg og sin mann i gjeld og øker hans bekymringer og øder hans krefter

og forandrer og berøver ham hans livsmot. - Men hvis en kone har en urimelig, lunefull eller vill mann, så skal hun ikke gi ham ord for ord, grovhets for grovhets, men ta det motsatte parti slik at hun forandrer og vinner ham ved blidhet.

Ofte kommer jo strid og ufred i heimen nettopp av kvinnens overdrevne trang til pynt, hvortil mannen ikke kan skaffe tilstrekkelig penger. Når man ser slike elendige tilstrender som en lettsindig og ansvarløs kvinne kan skape, ja, da kunne en være redd for å ta seg en hustru. Nettopp i vår tid ser vi at kvinneønsker er like mangfoldige som der finnes ting til i verden. En kvinnens kvasse tunge er også langt giftigere og farligere ennmannens.

Tenker man seg om, vil man lett komme til å spørre : «Hva søker en gift kone når hun pynter seg på alle vis for å gå ut alene? Er det ikke utelukkende fordi hun har lyst til å behage fremmede menn? Ønsker hun ikke — bevisst eller ubevisst — å egge deres sanger og opptenne deres begjær? Er det ikke å si uten ord, at kyskheten faller henne besværlig?

En kone er prydert nok, når hun behager sin mann. Nå er det jo vanskelig mange ganger å vite hvem en skal laste mest : Konene eller deres menn, som tillater dem slik misbrukt? En mann er ofte delaktig i at hans kone skeier ut og pynter seg som en gate-tøs. Han er ofte forfengelig, og finner det å være smigrende for ham, hvis hans kone er vakker og tar seg godt ut. Han oppmuntrer henne ofte til å oppdre utfordrende og ekstravagant. Til slutt går det ofte så tilakters med velstanden, at de ikke har annet enn milde gaver å dekke sin nakenhet med.

Da mannen må tjene sitt brød i sitt ansikt svette og i sitt kall, så er han også verd at hans kone forsørger ham godt, holder hans tøy og andre ting i orden, fører husholdningen godt og samvittighetsfullt, og ikke øder tiden til tant og fjas og unyttige ting. Hun må ikke innbille seg at det er Guds vilje at mannen

skal gjøre alt, og hun legge hendene i fangset og se på. Hun skal ikke være noen nipsjengstand eller silkepuddel som bare er til for å behage øyet. Hun skal være sin manns med-hjelp i ordets bokstavelige forstand.

NÅR OG KORLEIS GIR GUD DEN HEILAGE ANDE ?

(Galat. 3, 1- fg.)

Den heilage Ande er seglet og pantet på barnekåret hjå Gud. De er ikke i kjøtet, men i Anden, så hører han ikkje honom til. Utan meg, kan de ingen ting gjera. Slik talar skrifta.

Den Heilage Ande inntar vårt hjarta i den stunda me kjem til trua på Jesus, og me skal eiga han inn til utlösingsdagen, seier Skrifta. Må han forlata oss før den dagen, då misser me livet i Gud, slik me ser det gjekk med Saul.

Så er spørsmålet: Når og korleis får me den Heilage Ande.

Paulus spør galaterne: Berre det vil eg få vita av dykk: Var det ved lovgjerningar de fekk Anden, eller ved å høyra trua forkrynt? Og han fortset: Er de så uvituge.

Ja, det er fleire enn galaterne som er så uvituge at dei trur me får Anden ved lovgjerningar. Noken trur og lærer at ein får Anden ved lydighetsgjerningar, som t.d. la seg døypa på ny, med troens dåp eller på bibelsk vis, som dei kallar det, eller på grunn av vår lydighet mot Gud og hans vilje og bod, ved vår heile og fullstendige overgivelse til Gud. Og

kven er det ikkje som har streva med gjerningar av dei ymse slag, for å bli frelst, for å kunna leva som ein betre kristen, eller for å bli slik at Gud kan bruka meg og velsigna meg. Så lenge me er så uvituge å søkja Gud på gjerningane og lydighetens veg overser me ein ting: *I Guds rike er alt av nåde!*

Galaterne blei frelst ved at troens ord, ordet om Jesus Kristus som krossfest for våre synder, blei dei forkrynt og måla for deira augo. Ved å høyra og tru bodskapen om Jesus, fekk dei den heilage Ande, som er oss lova.

I Ap. gj. 10 les me om Kornelius, ein gudfryktig romersk hovedsmann som ottast Gud med heile sitt hus, og som ba allstøtt til Gud og gav mange sælebotsgåver. Men han var ikkje frelst. Gud openberra seg for han og sa at han skulle senda bod etter Peter, som skulle tala for han. Peter kom og forkynnte for dei om Jesus frå Nasaret, og sa mellom anna: Om han vitnar alle profetane at kvar den som trur på han, får forlating for syndene sine ved hans navn. Før Peter hadde tala ut fall Anden på alle dei som høyrdé talen hans.

Slik blei galaterne frelst og fekk den heilage Ande, og slik blei Kornelius og hans hus frelst og fekk Anden, og Gud er den same i dag som i går og blir det til evig tid.

Den Ånd som foraktar læra og bekjellen-sen, den er ikkje av Gud. For Skrifta viser klart at Anden kjem og arbeider berre ved og gjennom læra om Jesus, slik me finn den i Bibelen. Legg merke til at falske åndsmakter foraktar alltid læren, bekjennelsesskriftene, som er vitnemål om det dei trudde og bekjente som levde med Gud før oss, det erlivet og åndskrafta det kjem an på, at det skjer noko iblant oss. Slik talar ikkje Guds ord: Kom ihug førarane dykkar, som har tala Guds ord til dykk! Gi akt på utgangen av deira ferd, og fylg så etter deira tru! (Hebr. 13, 7) Guds ord formanar oss til å halda fast ved læra og den gode vedkjennninga.